

DZIENNIK SUWALEKI

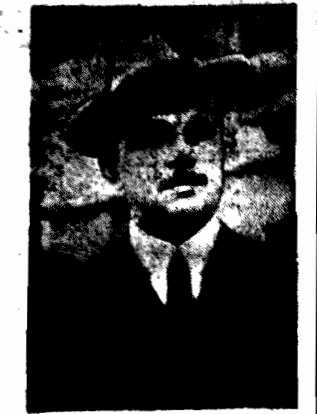
Redakcja i Administracja: ul. Kościuszki 81

SUWALEKI

TELEFON Nr. 68

RACHUNEK CZEKOWY: P. K. O. № 63677.

Posel polski w Niemczech

KAZIMIERZ OLSZOWSKI
ma zostać członkiem polsko-niemieckiej komisji pojednawczej. (Patrz str. 2).

POWROT
mina. Młodzianowskiego
WARSZAWA, 19.9.
Minister spraw wewnętrznych gen. Młodzianowski powrócił już do zdrowia. Wczoraj przybył do Warszawy z Krynicy i objął urzędowanie.

ZJAZD KOBIET-LEKAREK
w Pradze
Na zjeździe międzynarodowym kobiet-lekarek w Pradze, Polskę reprezentowała p. dr. Wanda Szczawińska, zaznając, że uczestniczki zjazdu w Polsce, na polach leczniczym, naukowym i społeczno-lekarskim.

Radcy pana radcy
Nowe tytuły i nowe urzędy
W Nr 94 „Dziennika Ustaw R. P.” ogłoszono rozporządzenie Rady ministrów o regulaminie Rady prawniczej.
W myśl regulaminu radcy Rady prawniczej będą otrzymywać swobodę podróży I-ą klasą oraz diety za udział w posiedzeniach według norm dla członków komisji kodyfikacyjnej.
Wiceprezes Rady prawniczej będzie otrzymywał ponadto za

GROZBA
STRAJKU TELEFONÓW
w dn. 27 b. m. w Austrii
WIEN, 18.9. Funkcjonariusze austriackiego urzędu telefonicznego wystosowali do rządu szereg postulatów, domagając się zatwierdzenia ich do dnia 27 b. m. i grożąc w razie odmowy strajkiem.

Hindenburg nie protestował
przeciw oddaniu głosu za Polską przez delegację niemiecką
BERLIN 18.9. Oficjalnie delegacja niemiecka, podana przez „Social-Demokratische Presse Dienst”, jakoby Hindenburg miał zaprotestować przeciw oddaniu głosu za Polską.

Pierwsze jaskółki niemieckie w Paryżu
Na razie drukowane...
PARYŻ, 18.9. Jutro ma się zacząć pierwszy tygodnik w języku niemieckim pod tyt.: „Pariser Deutsche Zeitung”, a w najbliż-

Wielka delegacja niemiecka na międzynarodowym kongresie transparytackim w Berlinie.

Polsko-niemiecka komisja pojednawcza

Kandydatura posła Olszowskiego
Wobec wejścia Niemiec do Ligi Narodów i uprawomocnienia się układów locarneskich, na porządku dziennym staje sprawa utworzenia polsko-niemieckiej komisji pojednawczej. Komisja ta ma rozpatrywać wszelkie sprawy sporne, mogące wyniknąć między Polską a Niemcami. Do komisji tej ze strony Polski

Polska na straży prawa międzynarodowego w Radzie Ligi Narodów

GENEWA 18.9. Podział referatów pomiędzy członków Rady Ligi będzie prawdopodobnie następujący: Polska otrzyma referat w sprawie organizacji międzynarodowych, oraz w kwestii prawa międzynarodowego; Anglia — w sprawie handlu żywym towarem; Francja — opieki nad dzieckiem; Niemcy — referat ko-

Nieetatowi pracownicy kolejowi dostaną emeryturę

Wczoraj „Dziennik Ustaw” ogłosił dekret Prezydenta Rzeczypospolitej WARSZAWA, 19.9.
Wczoraj ogłoszono rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, wydane na podstawie ustawy o pełnomocnictwach, a dotyczące zaopatrzenia emerytalnego nieetatowych pracowników kolejowych i wdów i sierot po nich. Rozporządzenie ma obowiązywać od dnia 1 października na

terenie zaborów rosyjskiego i austriackiego i obejmuje wszystkich pracowników nieetatowych z wyłączeniem pracowników kontraktowych, pracowników próbnych i czasowych.
Prawo do zaopatrzenia emerytalnego nabywa pracownik w razie wypowiedzenia: 1) jeśli ukończył 60 lat życia i ma conajmniej 15 lat służby, 2) bez względu na wiek, jeśli osiągnął 35 lat służby, 3) jeśli stał się niezdolny do pełnienia obowiązków, a ma conajmniej 5 lat służby emerytalnej, 4) jeśli niezdolność spowodował nieszczęśliwy wypadek w służbie i 5) jeśli stosunek służbowy rozwiązano z powodu zmian ustroju kolejnictwa lub redukcji personelu, a pracownik miał conajmniej 15 lat pracy poza sobą.

Jutro ostatnie posiedzenie Rady Ligi
GENEWA 18.9. W przeddzień odbędzie się ostatnie posiedzenie obecnej sesji Rady Ligi. **CZICZERIN WYZDROWIAŁ**
I troszczy się o Kowno!
MOSKWA, 18.9. Komisarz spraw zagranicznych Cziczerin powrócił do zdrowia i wznowił urzędowanie przyjmując w pierwszym rzędzie posła litewskiego Bałtruszajtisa.

Pożegnanie prof. Kemmerera
Prof. Kemmerer na bankiecie w sali maitlandowej, wydanym na jego cześć przez ministra Klarnera.

Polska i Jugosławia wczoraj podpisały pakt przyjaźni

GENEWA 18.9. Dziś o godz. 12 w południe w lokalu delegacji polskiej odbyło się uroczyste podpisanie paktu przyjaźni i współpracy, oraz traktatu kon-

Dżuma w Anglii

Ostre zarządzenia w portach niemieckich
BERLIN, 18.9. — Tel. wł. — Z powodu dwu wypadków dżumy płucnej w angielskim porcie Liverpoolu, wydały władze niemieckie specjalne instrukcje co do skrupulatnego przeglądania okrętów i pasażerów, przybywających z tego portu.

Tyfus na dwu frontach: od wschodu i zachodu Polski

BERLIN, 18.9. — Tel. wł. — Epidemia tyfusu w Hannoverze przybiera zastraszające rozmiary. Stwierdzono 1539 zachorowań, w czem 47 zgonów. 15 szkół zamknięto na szpitalu.
JASSY, 18.9. W powiatach położonych nad Dnieprem na

Chadecja wyparta się posła Sicińskiego

w przededniu procesu o nadużycia w marynarce wojskowej
WARSZAWA, 19.9.
W kłopotach sejmowych od dłuższego już czasu omawiano zatarg posła Janka Sicińskiego z Klubem Chrześcijańskiej Demokracji.
Władze klubowe otrzymały wiele materiałów, kompromitujących p. Sicińskiego.
Zarzuty były tak poważne, że Klub uznał za konieczne zawiesić posła Sicińskiego w prawach członka Klubu aż do rozpatrzenia jego sprawy przez sąd klubowy. Owo rozpatrywanie sprawy trwało blisko dwa miesiące. Wreszcie wyrok sądu zapadł w brzmieniu bardzo niekorzystnym dla p. Sicińskiego.
Wczoraj sprawą tą zajmował się zarząd główny stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji i po dłuższej naradzie zatwierdził wyrok sądu klubowego, na mocy którego poseł Siciński został wykluczony z Klubu sejmowego i stronnictwa Ch.-D.

Czego żądają Niemcy po szwajcarskiej rozmowie Stresemanna z Briandem

GENEWA, 18.9. — Tel. wł. — Interpelowany co do treści swej pięciogodzinnej rozmowy ze Stresemannem, Briand oświadczył, że ujawni to dopiero po swoim exposé na wtorkowym posiedzeniu Rady ministrów.
Ogólnie panuje tu zdanie, że przedmiotem narad była sprawa okupowania Nadrenii przez wo-

Zamiast trzech różnych podatków jeden podatek od lokali

We wczorajszym „Dzienniku Ustaw” ogłoszona została ustawa o podatku od lokali. Ustawa ta wprowadza w miejsce dotychczasowych trzech różnych rodzajów tego podatku jeden podatek na rzecz gmin miejskich oraz na rzecz państwowego funduszu rozbudowy miast, jakoteż na rzecz funduszu kwaterunkowego wojskowego.
Stopa podatku wynosi ogółem 8 proc. rocznego przedwojennego komornego, płaconego w czerwcu 1914 r., a przeliczonego na złote według skali 1 rubel — 2,66, z których 4 proc.

Przed zapowiedzianymi demonstracjami Rewizje i aresztowania wśród komunistów

LWÓW, 18.9. W związku z zapowiedzianymi na jutro demonstracjami z okazji 25-lecia Amsterdamskiej Międzynarodówki, policja lwowska dokonała dziś rewizji w szeregu lokali komuni-

Łódzcy fabrykancl-podpalacze staną we wtorek przed sądem

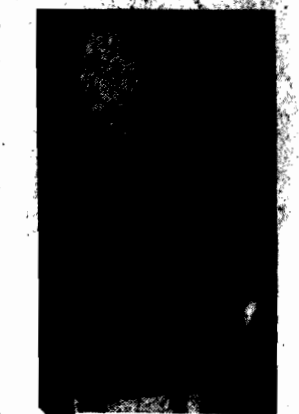
W łódzkim sądzie okręgowym rozpocznie się we wtorek sensacyjny proces przeciwko dwu znanym przemysłowcom: Lewin Sobnowi i Wojdysławskiemu, oskarżonym o umyślnie podpalenie swych składów manufaktu-

Przewodniczycy Zgromadzenia Ligi Narodów

NINCZICZ NA RÓWNICY

Posel bez stronnictwa

JOZEF SICIŃSKI
którego wczoraj wyparta się poselska Klub Chrześcijański Demokratów.

Czego żądają Niemcy po szwajcarskiej rozmowie Stresemanna z Briandem

GENEWA, 18.9. — Tel. wł. — Interpelowany co do treści swej pięciogodzinnej rozmowy ze Stresemannem, Briand oświadczył, że ujawni to dopiero po swoim exposé na wtorkowym posiedzeniu Rady ministrów.
Ogólnie panuje tu zdanie, że przedmiotem narad była sprawa okupowania Nadrenii przez wo-

Zamiast trzech różnych podatków jeden podatek od lokali

We wczorajszym „Dzienniku Ustaw” ogłoszona została ustawa o podatku od lokali. Ustawa ta wprowadza w miejsce dotychczasowych trzech różnych rodzajów tego podatku jeden podatek na rzecz gmin miejskich oraz na rzecz państwowego funduszu rozbudowy miast, jakoteż na rzecz funduszu kwaterunkowego wojskowego.
Stopa podatku wynosi ogółem 8 proc. rocznego przedwojennego komornego, płaconego w czerwcu 1914 r., a przeliczonego na złote według skali 1 rubel — 2,66, z których 4 proc.

Przed zapowiedzianymi demonstracjami Rewizje i aresztowania wśród komunistów

LWÓW, 18.9. W związku z zapowiedzianymi na jutro demonstracjami z okazji 25-lecia Amsterdamskiej Międzynarodówki, policja lwowska dokonała dziś rewizji w szeregu lokali komuni-

Łódzcy fabrykancl-podpalacze staną we wtorek przed sądem

W łódzkim sądzie okręgowym rozpocznie się we wtorek sensacyjny proces przeciwko dwu znanym przemysłowcom: Lewin Sobnowi i Wojdysławskiemu, oskarżonym o umyślnie podpalenie swych składów manufaktu-

Przewodniczycy Zgromadzenia Ligi Narodów

NINCZICZ NA RÓWNICY

Koleje krajowe w tym tygodniu 12.482 wagonów dziennie! Tabela najdokładniej dotąd na kolejach polskich nie notowano

W połowie września polskie koleje państwowe osiągnęły niebywałą dotąd cyfrę naladunku, która w dn. 14-ym b. m. wyraziła się w liczbie 15.482 wagonów załadowanych w ciągu doby. Cyfra ta o przeszło 4.000 wagonów przewyższa średni naladunek dzienny z miesiąca września r. ub. i jest najwyższą, jaką kiedykolwiek dotąd na P. K. P. osiągnięto.

Tak znaczne powiększenie wydajności kolei zwiadcza o znaczenie szybszemu, niż dotąd, obrotowi wagonów, tudzież powiększeniu przelotowości linii. Wzrost taboru kolejowego o niespełna 4 proc. kosztem wypożyczenia wagonów od prywatnych towarzystw austriackich i czeskich (razem 4.200) odgrywa tu rolę drugorzędną.

Największą stosunkowo liczbę wagonów zabierają jak dotąd kopalnie węgla i przedsiębiorcy drzewni. Wzrastają również tygodnia na tydzień przewozy pólów rolnych i produktów

RZYM WYORZBUDOWIE a sezon budowlany ni...

WARSZAWA, 19.9. Wzrost w przedywni Rady ministrów odbyło się posiedzenie komisji międzyministerialnej a sprawę nowelizacji ustawy o budowie miast.

W dyskusji przyjęto część wniosków, zeleszonych w swobodę przez Radę państwa i funduszu rozbudowy, a co do reszty, w sprawie budowy mieszkań robotniczych.

Do wniosków tych postanowiono nie odpowiednio dostosować projekt dekretu Prezydenta i przekazać go do ostatecznego zatwierdzenia.

Straszną powoli wiecze się ta waga dla życia gospodarczego państwa.

przemysłu rolnego. Wzrasta również ilość wagonów oddawanych fabrykom dla przewozu surowców i produkcji przemysłowej co świadczy o dalszej ogólnej poprawie w naszym życiu gospodarczym.

Wywóz węgla utrzymuje się naogół na poziomie sierpnowym.

Tegoroczne zbiory w cyfrach

Mniej, niż w roku ubiegłym, więcej, niż lat poprzednich

Glówny urząd statystyczny na podstawie sprawozdań swoich korespondentów rolnych z całego kraju ogłasza wyniki tegorocznych plonów.

Rok ten, jakkolwiek naogół urodzajny, to jednak nie może się równać z rokiem 1925-tym, który miał żniwa wyjątkowo wspaniałe. I dlatego w porównaniu z rokiem ubiegłym mieliśmy teraz o 14 proc. gorszy zbiór pszenicy, o 20 proc. żyta, o 5 proc. jęczmienia i o 1 proc. owsa.

Inaczej jednak przedstawia się sytuacja, gdy weźmiemy pod uwagę stosunek do przeciętnych zbiorów za ubiegłe trzechlecie — wówczas zbiory tegoroczne prze-

Nowe tournée pona Tercyńskiego

W rozstrzygnięciu argumentów do osądzenia ceny cukru Cukrownicy znowu robią nacisk na rząd, aby zszwolił na swyżkę ceny cukru. Jak zwykłe, i tym razem wysuwany jest argument: spożywcy krajowi muszą z własnej kieszeni pokryć różnicę pomiędzy ceną produkcji, dyktowaną zachłannością cukrowników a ceną wysozowaną cukru, dyktowaną względami konkurencyjnymi z zagranicą.

Dla upozorowania słusności

wyższą (tamte: pszenica i owies o 7 proc., jęczmień o 6, a tylko żyto dało mniej o 3 proc.

Urodzaj ziemniaków w r. b. jest o wiele mniejszy, wskutek nadmiernej wilgoci w okresie uprawy. Przeciętny zbiór z hektara obliczają w chwili obecnej dla całej Polski na 104 kwintali (jeden kwintal ma 100 kg.) wobec tego całkowity zbiór przypuszczalnie wyniesie 247.632 tys. kwintali.

Urodzaj buraków cukrowych z hektara można oznaczyć przeciętnie na 201 kwintali, całkowity zbiór przypuszczalnie wyniesie 37.249 tys. kwint.

Urodzaj buraków cukrowych z hektara można oznaczyć przeciętnie na 201 kwintali, całkowity zbiór przypuszczalnie wyniesie 37.249 tys. kwint.

JAK SOWIECKI KOMISARZ USPOKOILI LUDNOŚĆ MOHILEWA

żeby nie bała się manewrów lotniczych
W nieopisaną panice uciekał, kto żyw

Moskwa, we wrześniu. Niezwykle dłu przeżył Mohilew, o czym mówi dziś cała Rosja. Prezes tamtejszego Centr. Komitetu wykonawczego, niejaki Dubin, rozlepił na miasteczku obwieszczenie, mające przycisnąć ludność do zapamiętanych manewrów eskadry lotniczej.

„Obywatele — wzywają towarzysze Dubin — musicie ściśle przestrzegać instrukcji niniejszego obwieszczenia. Przedewszystkiem należy unikać wszelkiej paniki, gdyż pomaga ona lotnikom wyrządzać wielkie straty. Gdy usłyszycie pierwszy sygnał, wszyscy musicie ukryć się w szczególne zamkniętych izbach. Straż ogólna musi być w pogotowiu wobec możliwych pożarów, a pogotowie ratunkowe musi przyszykować się do niesienia pomocy zastraszonym i ranionym.”

Obwieszczenie w ten sposób wyliźbało wszystkie możliwe nieszczęścia, jakich spodziewać się należy w razie ataku eskadry lotniczej.

Skutek tego „inspekcyjnego” obwieszczenia był niezwykły. Mieszkańców Mohilewa ogarnęła

Dzieci polskie z obczyzny

przejeżdżają do szkół w kraju

W najbliższych dniach przybywa do Polski z Francji i Niemiec 150 dzieci z gimnazjów polskich, wobec braku szkół polskich na obczyźnie.

W fabrykach i kopalniach wyrwanych z letargu, coraz ludniej

Z Łodzi i Górnego Śląska meldują zmniejszenie się bezrobotnych

Z dwu najpoważniejszych ośrodków przemysłu polskiego — Śląska i Łodzi, sygnalizują znaczne zmniejszenie się liczby bezrobotnych. W Łodzi znalazło pracę 3.271 robotników, na Śląsku 696 robotników.

W całym kraju ilość bezrobotnych zmalała o 6232 osoby. Pozostaje nadal bez pracy 229.175 osób.

Handel wymienny węgłami

między Niemcami a Sowiecami

MOSKWA, 18.9. W celu uświetnienia faktu wejścia w życie umowy przyjaźni sowiecko-niemieckiej, nastąpiło pomiędzy obu rządami porozumienie w sprawie wymiany przestępców politycznych. Rząd Rzeszy wysłał do Z. S. R. Skobelewskie-

go, Ozolina i Łos'na, natomiast rząd Z.S.R.R. wysłał do Niemiec osadzonych latem 1925 r. Kindermana, Volshta i 5 innych niemieckich obywateli. Podlegając wymianie obywatele Z.S.R. R. i Rzeszy wyjechał do swoich krajów 16 września.

JEDNOLITY FRONT

najbardziej silny
Ociemniał inwalidzi i ofiary wojny
zorganizowali związek w Warszawie

Powstał niedawno w Warszawie „Związek ociemniałych inwalidów wojennych i ofiar wojny” (Krucza 19 m. 7), który działalnością swą ma objąć teren b. zaboru rosyjskiego.

Związki o podobnym charakterze istnieją już w Małopolsce („Spójnia”) i w Wielkopolsce. Po morzu i Śląsku (Związek ociemniałych wojaków).

Związek warszawski postawił sobie za zadanie zrzeszyć ociemniałych, służyć im bezpłatną po-

Nowego ducha trzeba tchnąć

W SKOSINIACH SZKIELET

ministerstwa oświaty i kuratorów szkolnych i nie porzucić na powierzchownych zmianach

W ministerstwie oświaty rozpoczęto narady wewnętrzne w sprawie reorganizacji tego resortu.

Jak dowiadujemy się, dotychczasowy departament ogólny będzie przekształcony w departament, który będzie odpowiadał za organizację i odpowiednią otrzymania nauki.

Zasadniczą zmianą wnoszą projekt połączenia departamentu szkół średnich z departamentem szkolnictwa powszechnego. Według tego projektu, istniałyby w przyszłości jeden departament szkolnictwa ogólnokształcącego z odpowiednią liczbą wydziałów.

Zmiana ta sankcjonowałaby w ustroju najwyższych władz oświatowych dążenie do szkoły jednolitej, czyli oparcie szkoły średniej bezpośrednio na fundamencie szkoły powszechnej.

W ten sposób postulaty demokracji szkolnictwa, który uzyskuje teraz widoki realizacji, będzie miał odpowiednik w centralnym ministerstwie.

Konsekwencją reorganizacji biur ministerjalnych ma być również oszczędności w Watykanie

Bużet dworu papieskiego wymaga redukcji

Nawet dwór Ojca świętego nie mógł poddać drożyznie, jaka zapanowała po wojnie i uznał się zmuszonym do wprowadzenia oszczędności.

Papież wydał polecenie, aby dostojnicy dworscy nie rujnowali się na kosztowne ubrania, lecz o ile możliwości oszczędzali.

Zamiast przepięknych gronościawo wołno używać obecnie

Zagranica buduje

specjalne drogi samochodowe
U nas zwyczajnych szos brak

W ostatnich czasach rozpoczęto we Włoszech budowę całej sieci dróg specjalnych, przeznaczonych tylko dla samochodów.

Wszelka inna lokomocja jest na drogach tych wzbroniona, to też równie sa one jak stół, co pozwala samochodom osiągać znaczną szybkość przy zachowaniu zupełnego bezpieczeństwa.

Obecnie budowę dróg podobnych podejmują Niemcy. Pierwsza z nich połączy ma Hamburg z Bazyleą przez Hanower, Kessel, Frankfurt i Karlsruhe. Długość drogi tej wyniesie 820 kilometrów.

A u nas? Nie każda szosa nada się do jazdy wozem, a cóż dopiero mówić o samochodach!

Straszała niedza na Węgrzech

Rodzice sprzedają dzieci

Prasa zagraniczna donosi, że w zapadłych dzielnicach Węgier panuje tak straszna niedza, że rodzice sprzedają dzieci na targach.

Nabywcami dzieci są przeważnie rolnicy, kupujący je, by mieć z nich z czasem robotników rolnych.

Policja jest bezsilna.

„Kanada dla Kanadyjczyków”

oto hasło liberałów zwycięzców w wyborach do parlamentu Kanady

W świetle przeprowadzonych wyborów do Zgromadzenia Przewodzącego Kanady partja zachowawcza poniosła klęskę, utraciła bowiem 31 mandatów.

Część ich zyskała partja liberalna, która w obecnym Zgromadzeniu będzie grała pierwszą skrzypkę, rozporządzając większością głosów.

Jest to objaw nader smutny, a ponieważ i groźny dla imperium brytyjskiego, którego wpływy operowały się w Kanadzie na partji zachowawczej.

Hasłem jej jest: „Pozostaliśmy lojalnymi obywatelami imperium”, gdy tymczasem partja liberalna wzięła sobie za dewizę: „Kanada dla Kanadyjczyków”.

Na pograniczu polityki skandynawskiej i bałtyckiej SUOMI -- FINLANDJA

kraj, w którym każdy obywatel jest żołnierzem

Helsingfors, we wrześniu. Z czterech nowych republik bałtyckich najbardziej wysunięta na północ, jakby odseparowana od reszty, a dążąca więcej ku państwu skandynawskiemu, w szczególności do Szwecji, jest kraj zwany Suomii (Finlandja) ze stolicą Helsingfors (Helsingfors).

Kraj lasów, jezior, łąk, tundr i łąk. Zaledwie w jednej dziesiątej przedstawia ziemię uprawną, reszta jest słuź żyto, owsa, ziemniaki i sadzi kartofle.

Przy ogólnym wszakże obszarze Finlandji równym prawie całej Polsce i przy 3 i pół milionach mieszkańców jest to przestrzeń duża.

Kraj ten, dzięki geograficznemu położeniu, kraj z północnych, czeskiemu kraj wiecznie zimny, na północy Laplandji — ale też i kraj nawskroś zimny.

W XVI w. kandydat do tronu musiał umieć katechizm, a w XVII w. siemieniem czytania. Obecnie niema, w Finlandji, alfabetu.

Sieć kolei, poczty, telegrafu i telefonu objęły kraj cały. Liczne porty, mimo zimowych lodów, funkcjonują świetnie. Instytucje kulturalne, społeczne, sportowe i polityczne bardzo liczne i różnorodnie, obejmują całą ludność.

Wysoka kultura ducha i ciała widać na każdym kroku.

GIEŁDA

WARSZAWA, 19.9. Ciepła onczajna wczoraj nie była czynna. Na nieoczekiwanej tendencji dla walsz bez zmiany, dla akcji nadal mocna przy ograniczonych obrotach waku

14.00, B. Zachodni 1.70, B. Zw. Sp. Zar. 7.00, Sole potasowe 5.80, Kilewski 0.22, Ziegler 1.15, Elektryczność 47.80, Brown-Bowery 1.25, Chodorow 99.00, Czeskie 1.60, Gosławice 44.80, Warszawski Cukier 3.35, Wysoka 2.75, Węgiel 73.50, Polski Przem. Naf. 0.64, Nobel 2.90, Cegielski 19.50, Flitzner 2.90, Lilpop 1.04, Modrzewski 4.25, Norblin 1.30, Ostrowiecki 7.60, Parowosy 0.42, Rudski 1.42, Starachowice 2.40, Ursus 1.45, Zieloniewski 14.50, Zawiercie 28.00, Zyrardow 14.35, Borkowski 1.80, Syndykat 1.90, Haberbusch 76.00, Spirytus 1.80, Lombard 2.95.

8 proc. pożyczka konwersyjna 48.30, 3 proc. poś. słoń 188.00, 10 proc. poś. kolejowa 184.00, 6 proc. poś. dlarowa 72.50, 4 i pół proc. L. Z. Ziem. rb. przedw. 37.40, 6 proc. obligacje m. War. 1918 — 16 r. 19.50, 4 i pół proc. L. Z. m. Warszawy 25.50, 5 proc. L. Z. m. Warszawy rb. przedw. 29.50.

WE WTOREK
UKAZE SIĘ NOWY
58-ny NUMER
PRZEBŁADU
SPORTOWEGO
Cena 30 gr.

TAM, GDZIE MOSKIEWSKA SKRZYPI SZUBIENICA...

DAWNE MIEJSCE STRACIŃ

CMENTARZ MĘCZENNIKÓW IDEI

Subienica moskiewska. Obok kasztan, przy którym rozstrzelali skazańców Niemcy. Drzewo postrzeżone przez kule podparto balami.

na którym chowani zostali straceni przez Moskali i Niemców. Po środku brama, prowadząca do mieszkania Łata, strzyżwanego przez Moskali.

Na miejscu straceń w Cytadeli

Przez jedną z dwóch okutych furtok wielkiej bramy, zwanej bramą straceń, wchodził ponury orszak wiodący skazańca. Było to zazwyczaj późną nocą lub wczesnym rankiem. Blask pochodni dodawał grozy

straszemu widowisku.

Gdy żandarm - klucznik z łoskotem zamykał furtkę, skazany człowiek rzucał światło ostatnie pożegnania. Jeśli to nocą było, rozświetlała się przed nim długa ryaljera świateł Pragi za Wisłą, jeśli już dniało widzieć mógł, że w tej samej chwili, w której on idzie na śmierć, tam — za murami — budzi się już życie...

Od progu bramy już tylko kilkadziesiąt kroków dzieliło skazańca od śmierci. Szedł do niej sieniście, piękna

aleją kasztanów,

której perspektywę zamykała brama.

Tutaj u podnóża niewielkiego stoku stoi do dziś szubienica z sześcioma hakami, a obok kasztan poszarpany kulami.

Na szubienicy wieszali moska-

le. Pod kasztanem padały ofiary niemieckiej okupacji.

Zamknięty czworobok wojska prezentował broń gdy odczytywano wyrok, a potem w piekielnym hałasie

warczących bełnów,

które miały głuszyć ewentualne okrzyki skazańca, dokonywano egzekucji.

Opadał, na stokach wału, czekał już otwarty grób.

Dzisiaj miejsce straceń w Cytadeli jest

cmentarzem męczenników.

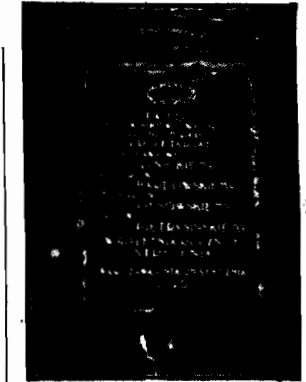
Wzdłuż czerwonego muru od Wisły pochowano we wspólnych mogiłach kości straconych, odgrzebane w różnych miejscach stoków Cytadeli.

Symboliczny pomnik na prawo od bramy straceń cześci pamięć Bezimiennych.

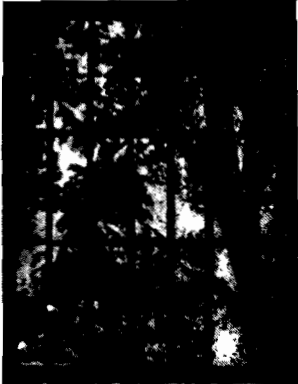
Szubienica, kasztan i karetkka więzienna, w której przywożono skazańców, zostaną jako pamiątki

krwawego męczeństwa,

które przeżyła Polska na drodze do Wolności.

Tablica pamiątkowa ku czci rozstrzelanych „proletariatów” w r. 1886.

za więzienną klatką — w celi Józefa Piłsudskiego.

Ostatnie wizerzenie na światło.

Krajobraz roztaczający się z miejsca straceń, na który padało ostatnie wizerzenie skazańca.

Grzechy główne robotników sowieckich

Chuligaństwo, oszustwo, pijactwo i lenistwo

Prasa sowiecka skarży się, że „chuligaństwo, oszustwo i pijactwo rozwiłmożniły się w szereżach robotniczych”. Ale jeszcze groźniejsze rozmiary przybiera lenistwo. Robotnicy opuszczają bez powodu pracę w fabrykach, podrywając ich egzystencję.

W największych rosyjskich fabrykach „Noworosceńska” w

Rostowie nad Donem strata godzin roboczych wynosi jedną piątą ogólnego czasu pracy. W fabryce „Proletarij”, zatrudniającej 2600 robotników, przepada 80.000 godzin pracy.

Ten stan rzeczy przedziwnie, czy później doprowadzić musi do likwidacji różnych przedsiębiorstw przemysłowych.

Tydzień propagandy lotnictwa w Polsce pod protektora'em Prezydenta Rzplitej

Prezes Rady ministrów prof. Piłsudski zezwala do wszystkich miast i powiatów zalecający okazanie na dalej dającej pomocy Lotce Obrony Powietrznej Państwa przy organzowaniu tygodnia „Wzlotów lotniczych”. Pomoc w organzowaniu „Tygodnia” przyznaje wojsko oraz

szereg organizacji społecznych P. Prezydent Rzeczypospolitej obiał protektorat nad Liga.

Uz waczone modv

Ostatnim szykiem w Londynie jest noszenie swego własnego portretu na kapeluszu i szarlu.

JESIENIA

L. Winterwek

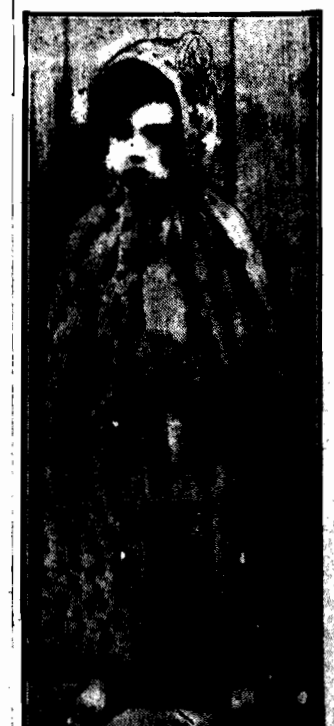
Propaganda cesarstwa niemieckiego nie może użyczyć się na polskich ekranach

Niemiecki przemysł filmowy zalewa rynki: własny i zagraniczny obrazami o tendencji wy-

rażnie reakcyjno-militarystycznej.

Republikańska cenzura z dziwną pobłażliwością ocenia artystyczną wartość tych filmów. Więcej skrupulatności musi wykazać cenzura polska, aby te twory propagandy niemieckiej nie przedostały się czasem na nasz rynek.

Nowe dziecko szczęścia

Georgette Montclair, w której jeden z wielkich amerykańskich reżyserów odkrył niepospolity talent filmowy.

